

Tỷ phú nông dân nuôi kiến tạo trầm hương

Từ việc thuần dưỡng loài kiến xanh (tương tự kiến 3 khoang) về nuôi để lấy chất dịch hòa vào chế phẩm dùng kích thích cây dó bầu tạo ra trầm hương, ông nông dân Trương Thanh Khoan (61 tuổi, ngụ tại ấp Phú Lâm 3, xã Phú Sơn, huyện Tân Phú, tỉnh Đồng Nai) đã thu về hàng tỷ đồng/năm. Mới đây, những thương lái trầm từ Thái Lan đặt vấn đề mua lại công thức kích thích cây để tạo trầm hương của ông với giá 1 triệu USD, nhưng ông không bán.

* Gắn đời mình với trầm hương

Tiếp xúc với ông người nông dân Trương Thanh Khoan, ông không quên thời kỳ khó khăn cuộc sống, đó là vào năm 1979, lúc ấy ông vừa tròn 26 tuổi, gia đình nghèo lại đông anh em, một mình ông phải lặn lội vào rừng nhiều năm theo nghề khai thác trầm hương. Ông đã lặn lội khắp các khu rừng ở Đồng Nai, Bình Phước, Lâm Đồng, ra tận các khu rừng ở miền trung và sang tận Lào để tìm trầm. Khi không tìm trầm, ông lại chuyển qua nghề buôn trầm. Rồi nguồn lực trầm tự nhiên cũng dần cạn kiệt. Cuối cùng vào năm 2.000 ông chuyển qua nghề trồng cây dó để tạo trầm. Với 35 năm gắn đời mình với cây dó tạo trầm, ông đã nuôi gia đình 6 người con khôn lớn, học hành nên người.



Ông Khoan bên các sản phẩm khô mộc trầm có giá từ vài chục triệu đồng đến trăm triệu đồng mỗi cây

Ban đầu theo nghề khai thác trầm ở trong rừng, ông thường thấy có những cây dó lâu năm, tích tụ tạo thành khối trầm lớn. Khi vô tình chày tay nhau làm rớt khối trầm bị bung vỡ ra, phát hiện ra là vết bom đạn cắm vào trầm, hoặc những vết trầy xước, va chạm của cây dó trong quá trình phát triển của chúng. Từ đó tìm càng

nhận ra thân cây dó có bị những vết tích tác động từ bên ngoài, rồi cây tạo ra chất nhựa để bảo vệ vết tích đó và tích tụ thành trầm.

“Nhưng điều tôi ngạc nhiên nhất là khi tôi phát hiện ra trên những thân cây dó có những vết đục khoét, trong đó là những tổ kiến bám vào sinh sôi thành đàn. Những cây dó này khi khai thác trầm thì có nhiều trầm và đạt chất lượng tốt, mang về nhà đốt thử thì trầm thơm ngào ngạt”, ông Khoan cho biết. Từ sự ghi nhận này, ông tiếp tục theo dõi, khám phá về nguyên lý của đàn kiến và những tác động vào thân cây dó để tạo trầm.

Nghề “săn” trầm, rồi buôn trầm của ông không “thuận chèo mát mái” khi trữ lượng trầm tự nhiên trong rừng càng cạn kiệt, còn giá cả trầm hương lúc ấy không cao. Khi tạm ngưng nghề buôn trầm, ông bắt đầu chuyển qua trồng quýt đại trà. Doanh thu từ quýt hàng năm cũng đủ để gia đình ông khá lên. Thế nhưng niềm đam mê với cây dó, với những thỏi trầm thơm khiến ông không thể rời xa. Năm 2.000 khi ông có chút vốn liếng từ nghề trồng quýt, ông mạnh dạn trồng vào ngàn cây dó.

*** Nuôi kiến tạo... chế phẩm vi sinh**

Nhưng cây dó tạo trầm không dễ mang lại niềm vui cho người nông dân. Thực tế đã cho thấy, trên nhiều vùng đất trong cả nước, có những nơi người dân ô mọng trồng dó tạo trầm cũng đã trắng tay sạt nghiệp. Khi cây mang dó về trồng, cây sẽ mãi mãi không tạo ra trầm hương nếu như không tìm ra một giải pháp tác động vào cây, để cây tích tụ trầm. Ông Khoan liền nghĩ đến loài kiến mà nhiều năm ông theo dõi chúng trong rừng. Đó là loài kiến xanh, hình thù tương tự với loài kiến 3 khoang.



Ông Khoan dùng dụng cụ khoan để tạo lỗ trên thân cây dó để bơm hỗn hợp chất dịch kiến và vi sinh vào cây để kích thích cây tạo trầm

Nghe ông Khoan đi trồng cây dó và dự tính tạo ra chất kích thích cho trầm, nhiều người dân trong vùng nghĩ rằng ông Khoan gàn dở. Làm sao tin được khi trầm hương xưa nay chỉ tích, hình thành trong tự nhiên, nhưng nay lại nghe ông Khoan có thể tự tìm ra chất kích thích giúp cây dó tạo trầm được. Vì vậy không ít người cho rằng ông Khoan chỉ “nổ” cho vui.

Khi cây dó sinh trưởng với đường kính thân cây từ 10 đến 15cm là ông Khoan bắt đầu áp dụng các phương pháp dùng khoan khoan nhiều lỗ trên thân cây dó, rồi bơm chất hỗn hợp hóa chất vào thân cây nhưng kết quả thu được chưa cao. Từ đây ông mạnh dạn áp dụng việc nuôi kiến và lấy dịch áp dụng vào kích thích cây dó tạo trầm. Kiến được cho vào thùng gỗ và nuôi trong vùng yên tĩnh, dưới đáy thùng ông cho lót những tấm sản phẩm hút dịch. Kiến được cho ăn mật, đường, lá cây... Khi kiến có tác động tiếng ồn, rung lắc là chúng phản ứng mạnh và tiết ra dịch “nước đáí”, dịch thấm vào sản phẩm tấm lót, vắt dịch kiến này ra và hòa vào một hỗn hợp chế phẩm vi sinh.

Dịch kiến được ông pha trộn với hỗn hợp gồm đa lượng, vi lượng, chất kích thích tăng trưởng, chất điều hòa sinh trưởng, dung môi, chất xúc tác, đường, mật ong, tinh cám của bắp, gạo, vi khuẩn gam cộng, gam trừ, cùng các nguyên phục liệu khác. Tất cả hỗn chất vi sinh này được cho lên men và bơm vào những lỗ khoan trên thân cây dó. Cứ 6 tháng ông bơm hỗn hợp vi sinh vào lỗ khoan trên thân cây 1 lần. Với những cây dó lớn sinh trưởng nhiều năm, muốn để cho cây tích tụ được nhiều thì vẫn tiếp tục duy trì bơm hỗn chất vào lỗ khoan.

“Khi chế phẩm vi sinh này được bơm vào vết thương trên cây dó khiến cây dó phải tiết ra một loại kháng sinh để bao bọc vết thương, kháng khuẩn và sự “tương tác” này là điều kiện tạo trầm hương trên cây dó. Khi bơm các hoạt chất vào cây, cây bị kích thích và tôi theo dõi quá trình cây tạo trầm rất tốt. Chế phẩm sinh học này an toàn và có tác động đến sự hình thành trầm trên cây dó bầu nhưng kết quả thu được chưa cao”, ông Khoan lý giải.

Theo ông Khoan, phương pháp dùng dịch kiến tạo ra chất giúp quá trình hình thành trầm trên cây dó nhanh hơn bất cứ phương pháp nào. Vậy nhưng, nếu lạm dụng, nuôi kiến trên cây thì hiệu quả tạo trầm chỉ đạt tỷ lệ khoảng từ 2 đến 3%. Kiến ăn các loại thực vật và tạo ra chất lỏng có màu giống mật mía. Loại chất lỏng này kết hợp cùng chế phẩm được làm từ mật mía, mật ong, cám ngô, tinh dầu dừa sẽ thúc đẩy quá trình lên men và tạo ra chế phẩm vi sinh.

*** Được cấp bằng sáng chế độc quyền**

Ông Khoan dùng thử nghiệm hỗn hợp vi sinh này trên nhiều mẫu cây dó với nhiều dung lượng hỗn chất khác nhau. Khi cây dó trưởng thành từ 4 năm trở lên là có thể khai thác tạo trầm, bằng việc bơm hỗn chất vi sinh trên vào lỗ khoan của cây, từ 6 đến 8 tháng là cây đã bắt đầu tạo rõ hình một miếng trầm kiếng. Lúc cây từ 8 đến

15 tháng, ông chọn ra những mẫu cắt trên thân cây để khai thác kiểm chứng, rồi chọn mẫu cây tạo trầm đạt nhất áp dụng vào thực tế.



Kiến được nuôi để lấy chất dịch làm chế phẩm đưa vào cây dó kích thích cây tạo trầm

Sau khi áp dụng thực tế trên cây đạt kết quả như mong đợi, ông thu hoạch thành phẩm trầm đạt từ loại 5 đến loại 6 (sản phẩm trầm có từ loại đến loại 7) có màu đen xẫm, bóng, khi phần trầm mới lấy ra khỏi thân cây dó đã có mùi hương trầm đặc trưng. Hiện trầm hương loại 5 và loại 6 có giá từ 2 đến 5 triệu đồng/ký. Ông Khoan cho biết: “Chế phẩm vi sinh giúp quá trình tích tụ trầm trên cây dó nhanh. Trầm do tôi tạo nên không có hóa chất độc hại nên làm ra đến đâu có khách hàng từ trong nước đến các nước như Thái Lan, Sigapo, Trung Quốc, Nhật Bản... cũng tìm về tận nhà tôi mua hàng”. Không chỉ bán các sản phẩm trầm hương theo trọng lượng, nông dân Khoan còn lên kế hoạch chế tác ra những sản phẩm mỹ thuật từ trầm như hồ lô, bình hoa, cây khô trầm trưng bày, chuỗi tràng hạt...

Ông Khoa cho biết mỗi cây khô mộc trầm trưng bày với chiều cao từ 1- 1,5m có giá trên dưới 20 triệu đồng. Đối với những cây trầm với màu sắc đẹp, thế đẹp thì có giá từ vài chục triệu đồng đến 100 triệu đồng. Riêng hàng “độc” tinh dầu được dùng làm dược liệu chữa bệnh và phục vụ công nghiệp mỹ phẩm có giá mỗi lít từ 5.000 đến 10.000 USD (khoảng 100 đến 200 triệu đồng/một lít). Hiện nay vườn cây dó của ông Khoan có đến trên 3.000 cây đang trong giai đoạn khai thác tạo trầm và 10.000 cây nhỏ đang sinh trưởng. May mỗi năm ông thu nhập được hàng chục tỷ đồng từ việc sáng chế thành công phương pháp tạo trầm độc đáo này.

BOX: Được cấp bằng độc quyền sáng chế.

Năm 2012, “Chế phẩm kích thích cây dó để tạo trầm hương” của ông đoạt giải nhất-Hội thi Sáng tạo kỹ thuật tỉnh Đồng Nai năm 2012. Phương pháp chế phẩm kích thích cây dó để tạo trầm hương” của nông dân Khoan cũng đoạt giải khuyến khích Hội thi sáng tạo Kỹ thuật toàn quốc lần thứ 12 (2012-2013). Năm 2014, ông Khoan được Tạp chí Sở hữu trí tuệ và sáng tạo (Trung ương Hội sở hữu trí tuệ Việt Nam) chứng nhận “Danh hiệu cúp vàng sản phẩm tin cậy, nhãn hiệu ưa dùng, dịch vụ hoàn hảo”. Tháng 6.2014, Cục Sở hữu trí tuệ-Bộ Khoa học và Công nghệ cấp bằng độc quyền sáng chế cho ông Trương Thanh Khoan về “Phương pháp tạo chế phẩm vi sinh kích thích cây dó để tạo trầm hương”.